

Vuoden Talo -kisan *lukijoiden suosikki* • Sisustaja *Lapin lumoissa*

Talo & Koti

kodikkain kotimainen

KOTI KUNTOON!

Nyt
vain
3,90

Kodin kohennusta, lastenhuoneita,
tulisijoja ja itse tekemisen iloa

31 sivua

*Kirsi Valantin
aarteet*

Pinnat kotiin:
valitse viisaasti,
hoida oikein

Designsarja:
muovi saapuu
Suomeen

**Herkkuruokaa
kaalista**

**Tee itse
kranssikoristeet**

11 • 2010 6,90 €

Palautusvko 2010-48



10011



814228-1011

Se on plastiikkia

– muoviteollisuus syntyy

Muovia on muovailtu Suomessa uusiin, uskomattomiin muotoihin jo melkein sadan vuoden ajan.

Teksti Anna-Kaisa Huusko Kuvat Juho Huttunen ja valmistajat

Muovi mahdollisti veistokselliset muodot huonekalusuunnittelussa. Yrjö Kukkapuron Karuselli-tuolin (1964) muodot myötäilevät istujan anatomiaa, 4 079 e, kuvassa myös Saturnus-pöytä, 456 e, Avarte. Pöydällä on Olof Bäckströmin muotoilemia Fiskarsin 1960-luvun muoviastioita; pikkukulho, 18 e, liila kahvikuppisetti, 18 e, punainen aamiaissetti, 18 e, punainen kuppi, 10 e, kannelliset säilytyspurkit, 23 e, ja munakupit, 6 e, Bisarri. Yki Nummen suunnittelemat ja Ornon valmistamat Kupla-valaisimet ovat alkuperäiset 1960-luvun kappaleet, materiaalina muovi ja messinki, iso ja pieni 260 e/kpl, Jouko Rekola Design. Edessä Eero Aarnion suunnittelemia ja uustuotannossa olevia Mushroom-jakkaroita (1962), vihreä 30 cm korkea jakkara, 810 e, ja matalampi musta, 740 e, Aero. Jakkarella ruotsalaisvalmisteinen bakeliittimuovista tehty puhelin, 120 e, Jouko Rekola Design.

Vuonna 1921 Sarviksen tehtaalla Tampereella ryhdyttiin tekemään maidosta kaseiinimuovia. Samalla syntyi suomalainen muoviteollisuus. Maailmalla ensimmäiset muovit oli kehitetty jo 1800-luvun lopulla, mutta laajemmin ne tulivat käyttöön 1900-luvun alkuvuosikymmeninä. 1930-luku oli tumman bakeliittimuovin valtakautta. Materiaalista valmistettiin erityisesti uusia sähkölaitteita kuten radioita ja puhelimia.

Todellinen muovivallankumous alkoi toisen maailmansodan jälkeen. Siihen asti kivihiili oli ollut muovien tärkein raaka-aine, mutta nyt sen syrjäytti maaöljy. Muovista kehitettiin kiihtyvään tahtiin yhä uusia laatuja, ja ne levisivät arkikäyttöön kaikkien saataville. Aluksi niistä valmistettiin lähinnä kotitaloustarvikkeita, mutta pian muovit korvasivat monet perinteiset materiaalit muun muassa huonekaluissa ja rakentamisessa.

Esimerkiksi vuonna 1937 keksitty ja 1950-luvulla yleistynyt vaahtomuovi lisäsi vuoteiden ja sohvien mukavuutta. Samalla se uudisti niiden muotoilun pyöreämmäksi. Ihmeaine perspex, kuten akryylia 1950-luvulla kutsuttiin, toi puolestaan valaisimiin uudet veistokselliset muodot.

1960-luvulla muovista ei tyydytty enää tekemään pelkkiä pienesineitä. Siitä suunniteltiin kaluste-sarjoja, rakennustarvikkeita ja jopa kokonaisia taloja. Voittokulku pysähtyi äkisti vuonna 1973. Puhkesi öljykriisi, joka nosti muovituotteiden hinnat moninkertaisiksi.

Aikamatka muoviin

Käy tutustumassa muovin historiaan 1920-luvun muovista tähän päivään MuoviSuomi-museossa. Osoite: Pälkäneentie 18, Helsinki. Avoinna ti ja to 12–16, muulloin sopimuksen mukaan.

Eero Aarnio

Eero Aarnio tunnetaan leikkisästä muotoilukielestään.



Muotoilija:

Pallojen mestari Eero Aarnio (1932–)

- ★ Kansainvälisesti tunnettu ja palkittu suomalaismuotoilija
- ★ Aarnio nousi maailmanmaineeseen 1960-luvulla suunnitelluilla värikkäillä, leikkitelevillä ja pop-henkisillä muovikalusteilla.
- ★ Suunnitteli 1960-luvulla näyttäviä kalusteita Askolle. Niitä ovat muun muassa Pallotuoli (1963), Pastilli (1968), Kupla-tuoli (1968) ja Pony-tuoli (1973).
- ★ Antoi muovikalusteille oman, muusta huonekalusuunnittelusta poikkeavan ilmeen.

★ Monet Eero Aarnion klassikkokalusteista ovat edelleen tuotannossa.

★ Tuottelias ja monialainen suunnittelija, jonka yhä jatkuvasta työstä kertovat Tupla Kupla -valaisin (2001), Puppy-jakkarat (2005) ja uusimpana Kubo-kirkasvalolamput.

1. Eero Aarnio muotoili pirteän Pastilli-tuolin vuonna 1967, 1 650 e, www.designeeroaarnio.com.
2. Katosta ripustettava Kupla-tuoli (1968), 3 740 e.
3. Eero Aarnio sai 1960-luvulla maailmanlaajuisia huomiota näyttävillä muovisuunnitelmillaan. Askon mallistoon kuulunut Pallotuoli on vuodelta 1963. Tuoli on edelleen tuotannossa, 6 190 e.



jatkuu